

**МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНИЙ ФАРМАЦЕВТИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ**

Рівень вищої освіти другий (магістерський рівень)
(назва рівня вищої освіти)

Галузь знань 22 Охорона здоров'я
(шифр і назва галузі знань)

Спеціальність 226 Фармація, промислова фармація Семестр 3-4
(код і найменування спеціальності)

Освітня програма Фармація Фм(4,10д), Фм(3,10д), Фм(3,10д)мед
Клінічна фармація КФм(4,10д),
Технології парфумерно-косметичних засобів ТПКЗм(4,10д)
(найменування освітньої програми)

Навчальна дисципліна аналітична хімія
(назва навчальної дисципліни)

**КОНТРОЛЬ ЗМІСТОВОГО МОДУЛЯ №3
«Осаджувальне, комплексиметричне та окисно-відновне титрування»**

ТИПОВИЙ БІЛЕТ

1. Вкажіть методи кількісного аналізу, якими можна визначити NaBr: метод Мора; трилонометрія; меркуриметрія. Напишіть відповідні рівняння реакції.

2. Розрахуйте масу наважки калію тіоціонату, необхідну для приготування 2 дм³ 0,1М розчину титранту. (M=97,18 г/моль).

3. Стандартизація розчину KNCS за розчином AgNO₃ відомої концентрації. Напишіть рівняння реакцій. Розрахуйте точну концентрацію розчину KNCS, якщо: c(AgNO₃) = 0,09945 моль/дм³; V(AgNO₃) = 20,00 см³; V(KNCS) = 19,85 см³.

4. Визначення масової відсоткової частки NaBr (M (NaBr)= 102,89 г/моль) за методом Фольгарда. Напишіть рівняння реакції. Приведіть значення f_{титранту}, f_{речовини}, s та E(NaBr). Розрахуйте масову відсоткову частку натрію броміду згідно E(NaBr), M(NaBr) і за титром титранту за визначуваною речовиною c(AgNO₃)=0,1005 моль/дм³; c(KNCS)=0,1003 моль/дм³; V(AgNO₃)=40,00 см³; V(KNCS)=20,25см³; V_{м.к.}=100,00 см³, V_{п.}=25,00 см³, m=1,0135 г.

Система оцінювання, бали

	Фм (3,10д)	Фм (3,10д)мед
1 питання	1,5 бала	1 бал
2 питання	1,5 бала	1 бал
3 питання	3 бали	2 бали
4 питання	6 балів	5 балів
	12 балів	9 балів

Система оцінювання знань, за 5 бальною шкалою.

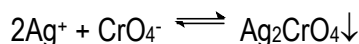
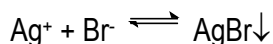
5	11-12	8 - 9 балів
4	9-10	6,5 - 7,5 балів
3	6-8	4 - 6 балів
2	нижче 6	нижче 4 балів

Розрахунковому білету передують обов'язкова здача тестів тем ЗМ 3

ВІДПОВІДЬ ТИПОВИЙ БІЛЕТ

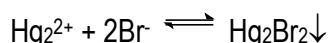
1. *NaBr* можна визначити наступними методами кількісного аналізу: методом Мора та методом меркурометрії. Напишіть відповідні рівняння реакції.

Метод Мора: титрант розчин $\text{Ag}(\text{NO}_3)$. Індикатор в метод калію хромат.

$$E(\text{NaBr}) = M(\text{NaBr}) \cdot f. \quad f = 1 \quad s = 1$$

Меркурометрія: титрант розчин $\text{Hg}_2(\text{NO}_3)_2$ в розведеній нітратній кислоті. Індикатори в методі меркурометрії це розчини ферум(III) тіоціанат $[\text{Fe}(\text{NCS})_3]$ або дифенілкарбазону

$$E(\text{NaBr}) = M(\text{NaBr}) \cdot f. \quad f = 1 \quad s = 2$$

2. Розрахуйте масу наважки калію тіоціанату, необхідну для приготування 2дм^3 $0,1\text{М}$ розчину титранту. ($M=97,18$ г/моль).

$$E(\text{KNCS}) = M(\text{KNCS}) \cdot f \quad f = 1$$

$$E(\text{KNCS}) = 97,18 \cdot 1 = 97,18 \text{ г/моль}$$

$$m_n = (C_{\text{KNCS}} \cdot V_{\text{KNCS}} \cdot E_{\text{KNCS}})$$

$$m_n = (0,1 \cdot 2 \cdot 97,18) = 19,436 = 19,44 \text{ г}$$

$$m_n = (C_{\text{KNCS}} \cdot V_{\text{KNCS}} \cdot M_{\text{KNCS}})$$

$$m_n = (0,1 \cdot 2 \cdot 97,18) = 19,436 = 19,44 \text{ г}$$

3. Стандартизація розчину KNCS за розчином AgNO_3 відомої концентрації. Напишіть рівняння реакцій. Розрахуйте точну концентрацію розчину KNCS , якщо: $c(\text{AgNO}_3) = 0,1005$ моль/дм³; $V(\text{AgNO}_3) = 20,00$ см³; $V(\text{KNCS}) = 20,05$ см³.

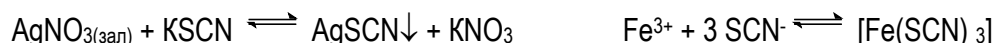
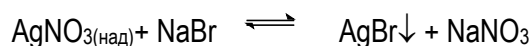
$$c(\text{KNCS}) \cdot V(\text{KNCS}) = c(\text{AgNO}_3) \cdot V(\text{AgNO}_3)$$

$$c(\text{KNCS}) = (c(\text{AgNO}_3) \cdot V(\text{AgNO}_3)) / V(\text{KNCS})$$

$$c(\text{KNCS}) = (0,1005 \cdot 20,00) / 20,05 = 0,1003 \text{ моль/дм}^3$$

4. Визначення масової відсоткової частки NaBr ($M(\text{NaBr}) = 102,89$ г/моль) методом Фольгарда. Напишіть рівняння реакції. Приведіть значення $f_{\text{титранту}}$, $f_{\text{речовини}}$, s та $E(\text{NaBr})$. Розрахуйте масову відсоткову частку натрію броміду згідно $E(\text{NaBr})$, $M(\text{NaBr})$ і за титром титранту за визначуваною речовиною $c(\text{AgNO}_3) = 0,1005$ моль/дм³; $c(\text{KNCS}) = 0,1003$ моль/дм³; $V(\text{AgNO}_3) = 40,00$ см³; $V(\text{KNCS}) = 20,25$ см³; $V_{\text{м.к.}} = 100,00$ см³; $V_{\text{п.}} = 25,00$ см³; $m = 1,0135$ г.

1). Наводимо рівняння реакція, розраховуємо фактор еквівалентності та стехіометричне співвідношення

$$E(\text{NaBr}) = M(\text{NaBr}) \cdot f; \quad f = 1, \quad s = 1$$

$$E(\text{NaBr}) = 102,89 \cdot 1 = 102,89 \text{ г/моль};$$

Індикатор – залізо амонійний галун $\text{NH}_4[\text{Fe}(\text{SO}_4)_2]$. Кінцеву точку титрування фіксують за рожевим забарвленням розчину над осадом.

2). Розраховуємо масову відсоткову частку NaBr за величиною еквівалентної маси

$$\omega, \% \text{NaBr} = \frac{(C_{\text{AgNO}_3} \cdot V_{\text{AgNO}_3} - C_{\text{KSCN}} \cdot V_{\text{KSCN}}) \cdot E(\text{NaBr}) \cdot V_{\text{МК}} \cdot 100}{1000 \cdot m \cdot V_n} =$$

$$= \frac{(0,1005 \cdot 40,00 - 0,1003 \cdot 20,25) \cdot 102,89 \cdot 100,00 \cdot 100}{1000 \cdot 25,00 \cdot 1,0135} = 80,80\%$$

3). Розраховуємо масову відсоткову частку NaBr за величиною добутку молярної маси та стехіометричного співвідношення

$$\omega, \% \text{NaBr} = \frac{(C_{\text{AgNO}_3} \cdot V_{\text{AgNO}_3} - C_{\text{KSCN}} \cdot V_{\text{KSCN}}) \cdot M(\text{NaBr}) \cdot S \cdot V_{\text{МК}} \cdot 100}{1000 \cdot m \cdot V_n} =$$

$$= \frac{(0,1005 \cdot 40,00 - 0,1003 \cdot 20,25) \cdot 102,89 \cdot 1 \cdot 100,00 \cdot 100}{1000 \cdot 25,00 \cdot 1,0135} = 80,80\%$$

4). Розраховуємо масову відсоткову частку NaBr за величиною титра титранту за визначуваною речовиною та виправочним коефіцієнтом

$$T_{\text{AgNO}_3 / \text{NaBr}} = \frac{C_{\text{AgNO}_3(\text{теор.})} \cdot E_{\text{NaBr}}}{1000} = \frac{0,1000 \cdot 102,89}{1000} = 0,010289 \text{г/см}^3$$

$$T_{\text{AgNO}_3 / \text{NaBr}} = \frac{C_{\text{AgNO}_3(\text{теор.})} \cdot M_{\text{NaBr}} \cdot s}{1000} = \frac{0,1000 \cdot 102,89 \cdot 1}{1000} = 0,010289 \text{г/см}^3$$

$$K_{\text{AgNO}_3} = \frac{0,1005}{0,1000} = 1,005; \quad K_{\text{KSCN}} = \frac{0,1003}{0,1000} = 1,003$$

$$\omega, \% \text{NaBr} = \frac{T_{\text{AgNO}_3 / \text{NaBr}} (K_{\text{AgNO}_3} \cdot V_{\text{AgNO}_3} - K_{\text{KSCN}} \cdot V_{\text{KSCN}}) \cdot V_{\text{МК}} \cdot 100}{m \cdot V_n} =$$

$$= \frac{0,010289 (1,005 \cdot 40,00 - 1,003 \cdot 20,25) \cdot 100,00 \cdot 100}{25,00 \cdot 1,0135} = 80,80\%$$

Відповідь: Масова відсоткова частка натрію броміду дорівнює 80,80 %.